

UPPFÖRANDE- KOD

FÖR RAMBÖLLS MEDARBETARE

Mer information finns på Rambölls intranät under How we act

RAMBÖLL

Syftet med uppförandekoden är att ge dig som anställd vägledning så att du uppfyller kraven på ansvarsfullt agerande inom företaget.

MÄNNISKOR 4
MILJÖ 8
INTEGRITET 12
VÅR METOD 18

UPPFÖRANDEKOD

Hej kollegor,

Ända sedan starten har vi inom Ramböll fokuserat på ansvaret gentemot våra kunder, samhället och våra anställda som en grundplåt för företagets verksamhet och därför fortsätter vi att arbeta för att skapa ett ansvarsfullt företagsbeteende.

Enligt vårt globala engagemang¹ arbetar vi på Ramböll med hänsyn till människor, miljö och ekonomi, och vi vill främja och tillhandahålla tjänster och lösningar som bidrar till en hållbar miljö.

Våra värden insight, integrity, empathy, enjoyment och empowerment, genomsyrar vårt arbete för en hållbar utveckling och fungerar som grund för våra beslut när vi står inför svåra problem.

Vårt engagemang måste prägla vårt beteende. Jag ber därför alla medarbetare att respektera vårt engagemang och att proaktivt arbeta för att följa internationellt erkända principer för mänskliga rättigheter, miljö och korruptionsbekämpning eftersom vår verksamhet ska vara oklanderlig. Den som upptäcker problem eller information som rör våra tjänster, lösningar, egna verksamheter och företagsrelationer som inte överensstämmer med vårt engagemang är skyldig att agera.

Att arbeta på ett ansvarsfullt sätt är en del av att vara anställd på Ramböll, eftersom vår ambition är att bli en ledande samhällsrådgivare som arbetar för internationell hållbarhet.

Jens-Peter Saul

Koncernchef, Ramböll

MÄNNISKOR

Hos Ramböll respekteras och stöds de internationella mänskliga rättigheterna² som anges i det internationella regelverket för mänskliga rättigheter och Internationella arbetsorganisationens deklaration om grundläggande principer och rättigheter på arbetsplatsen.

Vi arbetar för att undvika att direkt eller indirekt påverka de mänskliga rättigheterna negativt, och att åtgärda detta om det skulle inträffa. Dessutom möjliggör vi på Ramböll företagsmöjligheter genom att bidra till att de mänskliga rättigheterna respekteras och stöds i våra tjänster, lösningar och den egna verksamheten.

PRINCIPER

Vår respekt och vårt stöd för mänskliga rättigheter integreras ytterligare i våra Group Policies.

HUR SKA DU AGERA?

Du förväntas vara medveten om vårt engagemang vilket innebär att du respekterar och stödjer de mänskliga rättigheterna.

Genom ditt eget agerande ska du bidra till att respektera och stödja de mänskliga rättigheterna.

Du förväntas agera om du uppmärksammar möjliga eller faktiska risker som strider mot de mänskliga rättigheterna. Detta omfattar händelser som påverkar medarbetare, kunder, lokala organisationer eller andra berörda aktörer.

Meddela din närmaste chef om du uppmärksammar möjliga eller faktiska risker som strider mot de mänskliga rättigheterna. HR-avdelningen ska alltid informeras om alla frågor som rör mänskliga rättigheter som påverkar någon av Rambölls medarbetare. Om det finns möjliga risker eller om de kan förebyggas på ett enkelt sätt kan du använda ditt eget omdöme och vidta åtgärder direkt samt informera din närmaste chef.

Du ska meddela eventuella problem eller funderingar till ledningen för att få vägledning och råd.

MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER - PRINCIPER

Det internationella regelverket för mänskliga rättigheter⁴
(*inklusive Internationella arbetsorganisationens deklaration om grundläggande principer och rättigheter i arbetslivet).

1. Rätt till självbestämmande (ursprungsbefolkningarnas rättigheter).
2. Rätt till ickediskriminering*.
3. Rätt till arbete (utbildning, avtal och uppsägning).
4. Rätten till rättvisa och goda arbetsvillkor (inklusive lika lön för lika arbete, en säker försörjning (minimilön), en sund och säker arbetsmiljö, allas lika möjlighet till befordran samt rätten till vila, fritid och betald semester).
5. Rätt att bilda och delta i fackföreningar och rätt att strejka*.
6. Rätt till social säkerhet, inklusive socialförsäkring.
7. Rätt till familjeliv (inklusive skydd av mödrar före och efter barnafödande samt skydd av barn och ungdomars mot exploatering (inget barnarbete*)).
8. Rätt till rimlig levnadsstandard (inklusive säkra livsmedel och rättvis fördelning av dessa, lämpliga kläder, lämplig bostad samt tillgång till vatten och sanitära anläggningar).
9. Rätt till hälsa.
10. Rätt till utbildning.
11. Rätt att delta i det kulturella livet, att ta del av vetenskapliga framsteg, rätten till materiella intäkter från uppfinningar och författarnas ideella rättigheter (inklusive upphovsrättsskydd).
12. Rätten till liv.
13. Förbud mot att utsättas för tortyr, grym, omänsklig och/eller nedvärderande behandling eller bestraffning (inklusive samtyckte till medicinska eller vetenskapliga experiment).
14. Förbud mot att utsättas för slaveri, straffarbete eller tvångsarbete*.
15. Människors rätt till frihet och säkerhet samt human behandling.
16. Fångslade människors rätt till human behandling.
17. Förbud mot att fängslas för oförmåga att fullfölja ett avtal.
18. Rätten till fri rörlighet.
19. Utlänningars rätt till försvar vid beslut om utvisning (att söka asyl).
20. Rätt till en rättvis rättegång.
21. Förbud mot retroaktiv straffrätt.
22. Rätten att erkännas som en person inför lagen.

23. Rätt till integritet.
 24. Rätt till tankefrihet, samvets- och religionsfrihet.
 25. Rätt till åsikts- och yttrandefrihet (inklusive informationsfrihet).
 26. Förbud mot krigspropaganda och uppmaning till rasistiskt, religiöst eller nationellt hat.
 27. Rätt att delta i fredliga sammankomster.
 28. Rätt till föreningsfrihet.
 29. Rätt till familjeskydd och rätt att ingå äktenskap.
 30. Rätt till skydd av barn och rätt till medborgarskap.
 31. Rätt att delta i offentliga angelägenheter.
 32. Rätt till likhet inför lagen, rätt till samma rättsligt skydd och rätt till icke-diskriminering.
 33. Minoriteters rättigheter (kultur, religionsutövning och språk).
-

För bättre förståelse av de mänskliga rättigheterna i det internationella regelverket om de mänskliga rättigheterna, se fördragstexten⁴.

MILJÖ

På Ramböll respekterar vi och stödjer internationellt erkända principer enligt Rio-deklarationen om miljö och utveckling.

Vi arbetar för att undvika att orsaka och bidra till att påverka miljön negativt genom vår verksamhet och arbetar för att lösa sådana problem om de uppstår. Dessutom möjliggör vi på Ramböll företagsmöjligheter genom att bidra till att miljöprinciperna respekteras och stöds i våra tjänster, lösningar och den egna verksamheten.

PRINCIPER

Vår respekt och vårt stöd för miljöprinciper integreras ytterligare i våra Group Policies.

HUR SKA DU AGERA?

Du förväntas vara medveten om vårt engagemang för miljön vilket innebär att du respekterar och stödjer de internationellt erkända miljöprinciperna.

Genom ditt eget agerande ska du bidra till att respektera och stödja miljöprinciperna.

Du förväntas agera om du uppmärksammar möjliga eller faktiska risker som kan hota miljön. Informera din närmaste chef om du misstänker möjliga eller faktiska miljörisker. Om händelsen påverkar Rambölls verksamhet eller våra kontor ska även kontorsansvarig informeras. Om det finns möjliga risker eller om de kan förebyggas på ett enkelt sätt kan du använda ditt eget omdöme och vidta åtgärder direkt samt informera din närmaste chef.

Du ska meddela eventuella problem eller funderingar till ledningen för att få vägledning och råd.

MILJÖ - PRINCIPER

På Ramböll arbetar vi med en försiktighetsmetod när det gäller miljömässiga utmaningar

- Vi använder oss av miljömässig riskanalys (riskidentifiering, riskbeskrivning, värdering av exponering och riskindelning), riskhantering och riskkommunikation.
- Vi tillhandahåller och marknadsför tjänster, lösningar och verksamheter som innefattar lägre energiförbrukning och mindre avfall, samt optimering av resurserna för våra kunder och i vår egen verksamhet.
- Vi arbetar för att balansera miljökostnader och fördelar med våra tjänster, lösningar och verksamheter på både kort och lång sikt.
- Vi inrättar och bibehåller nödförfaranden och planer för att minska påverkan på miljö, hälsa och säkerhet som orsakas av olyckor och för att informera berörda myndigheter och lokala organisationer om händelser för att undvika akuta hälsosituationer och industriolyckor som kan påverka närområdet och ha stor inverkan på miljön.

På Ramböll genomför vi åtgärder för att främja ett utökat miljömässigt ansvar

- Vi arbetar för att minska vår miljömässiga påverkan inom våra tjänster, lösningar och verksamheter genom proaktiva metoder och ansvarsfull hantering av de miljömässiga aspekterna, till exempel energi, vatten, utsläpp i luften, avfall, föroreningar i marken, buller etcetera.
- Vi genomför regelbundet förbättringar av det övergripande miljöarbetet inom våra tjänster, lösningar och verksamheter.

På Ramböll uppmuntrar vi utvecklingen och spridningen av miljövänlig teknik

- Vi värnar om miljön genom att främja och bidra till miljövänlig teknik som en del av våra tjänster, lösningar och verksamheter som ger mindre föroreningar och där resurserna används på ett effektivare sätt.
 - Vi främjar och bidrar till grön teknik inklusive en renare tillverkningsprocess och teknik som förhindrar föroreningar samt processextern teknik och teknik för övervakning.
-

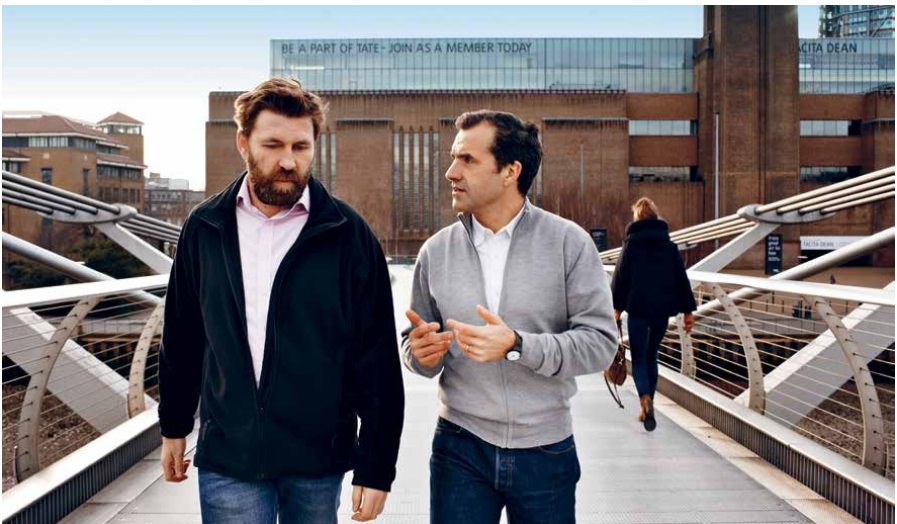
INTEGRITET

På Ramböll respekterar vi reglerna för korruptionsbekämpning vilket innebär UK 2010 Bribery Act och vi respekterar och stödjer internationellt erkända principer för korruptionsbekämpning enligt Förenta Nationernas konvention mot korruption och FIDIC³ riktlinjer för integritetshandtering.

Vi undviker att orsaka och bidra till korrupta handlingar genom vår verksamhet och vidtar åtgärder om sådana problem uppstår. Dessutom möjliggör vi på Ramböll företagsmöjligheter genom att bidra till att principerna för korruptionsbekämpning respekteras och stöds i våra tjänster, lösningar och den egna verksamheten.

PRINCIPER

Vår respekt och vårt stöd för principer för korruptionsbekämpning integreras ytterligare i våra Group Policies.

HUR SKA DU AGERA?

Du förväntas uppfylla vårt engagemang inom integritet, vilket innebär att följa lagen och att visa stöd och respekt för internationellt erkända principer och standarder för korruptionsbekämpning.

Du ska uppfylla vårt engagemang även i ditt eget agerande genom att inte delta i eller ge stöd till mutor, korruption eller bedrägerier.

Kan en handling klara tidningstestet - fråga dig själv: skulle det skada Rambölls anseende om överföringen blir förstasidesnyhet? Om svaret på frågan är ja, ska handlingen inte utföras.

Du förväntas agera om du misstänker möjliga eller faktiska korruptionsförsök. Informera din närmaste chef om du misstänker möjliga eller faktiska korruptionsförsök. Du ska även informera våra bolagsjurister eller ekonomiavdelningen vid möjliga eller faktiska korruptionsförsök. I de fall där korruption är uppenbar eller där den enkelt kan förhindras ska du använda ditt eget omdöme och vidta direkta åtgärder samt informera din närmaste chef.

Du ska meddela eventuella problem eller funderingar till ledningen för att få vägledning och råd.

INTEGRITET - PRINCIPER

Korruption och mutor

- Vi tar avstånd från mutor och från andra metoder för att på orättfärdigt sätt påverka offentliga tjänstemän, domstolar eller privata parter, inklusive både "aktiv" och "passiv" korruption som även i vissa fall benämns "bestickning" eller "mutbrott".
- Vi betalar inga mutor eller missbrukar vårt inflytande i affärsrelationer, mot tjänstemän ur regeringen eller anställda, och använder oss inte heller av mellanhänder.

Agenter och konsulter

- Avgifter som vi betalar för agenter och externa konsulter ska vara transparenta och stå i proportion till de faktiska tjänsterna som tillhandahålls. Dessutom ska detta dokumenteras.

Konkurrensbegränsning

- Vi sponsrar eller deltar inte i någon konkurrensbegränsande verksamhet som syftar till att påverka eller säkerställa konsultuppdrag. Vi kräver inte heller provision från utrustnings- eller tjänsteleverantörer som vi rekommenderar till kunden som en del av Rambölls konsultverksamhet.
- Vi ingår inte i eller stödjer någon form av kartellbildning.
- Vi tillämpar urval baserat på kvalitet när det gäller våra tjänsteavtal.

Bekämpning av pengatvätt

- Vi undanhåller inga hemliga eller icke rapporterade fonder eller tillgångar.
- Vi dokumenterar, rapporterar och bokför inkomster och utgifter för de perioder som fastställts i lagstiftningen och om de inte ingår där sparas dokumenten under minst tre år.
- Vi tillåter inte pengatvätt och deltar inte i sådan verksamhet.

Sekretess

- Vi agerar alltid i våra kunders berättigade intresse och utför tjänster med integritet och plikttrogenhet och avslöjar aldrig enskild eller sekretessbelagd information som rör uppdrag eller kunden, utan att kunden har samtyckt till detta.
-

Intressekonflikter

- Vi undviker i så stor utsträckning som möjligt intressekonflikter och informerar kunden i förväg vid möjliga intressekonflikter som skulle kunna uppstå vid konsultuppdrag.
- Vi missbrukar aldrig vår ställning på Ramböll för personlig vinnings skull.
- Vi anställer inte tjänstemän ur regeringen för att arbeta inom något område som på något sätt strider mot tjänstemannens tidigare officiella uppdrag.
- Vi tar avstånd från nepotism och vänskapstjänster.

Bidrag och donationer

- Vi ger inte bidrag till politiska partier. Vi ger inte heller donationer till välgörande ändamål eller sponsring vid misstanke om otillbörliga förmåner.

Middagar, underhållning, gästfrihet, gåvor och fribiljetter

- Som en allmän riktlinje erbjuder vi inte eller tar emot middagar, underhållning, gästfrihet, gåvor eller fribiljetter som överskrider ett sammanlagt värde motsvarande USD 200/EUR 150 per person enligt kriterierna nedan. Beloppet kan emellertid överskridas under förutsättning att kriterierna som anges nedan är uppfyllda:
 - Vi tar endast emot middagar, underhållning, gästfrihet, gåvor och fribiljetter i affärssyfte och aldrig under pågående budgivning, utvärderingar av upphandlingar eller avtalsförhandlingar.
 - Gåvor och fribiljetter får inte överlämnas i form av kontanter eller motsvarande.
 - Middagar, underhållning, gästfrihet, gåvor och fribiljetter får inte ha ett orimligt högt värde eller överskrida regler för lokal affärsverksamhet.
 - När vi erbjuder middagar, underhållning, gästfrihet, gåvor och fribiljetter får dessa erbjudanden inte strida mot mottagande parts regler.
 - När vi tar emot eller erbjuder middagar, underhållning, gästfrihet, gåvor och fribiljetter måste relationen vara balanserad, mottagaren ska kunna matcha värdenivån.
 - Vi erbjuder aldrig eller tar emot middagar, underhållning, gästfrihet, gåvor och fribiljetter i hemlighet utan med full öppenhet.
 - Detta godkänns av högsta affärsledningen (Principal Business Unit, PBU).
-

Smörjpengar (facilitation payment)

- Vi tillåter inte användning av smörjpengar, detta är olagligt enligt lagstiftningen i flera länder där vi har verksamhet, exempelvis enligt Bribery Act 2010 i Storbritannien. Om en sådan betalning har genomförts under extrema omständigheter ska den genast rapporteras till verkställande direktör för din Principal Business Unit (PBU) där bakgrund och personer som varit involverade ska beskrivas (till exempel om du utsattes för hot eller annan typ av tvång). Hot där betalning inte krävts ska också rapporteras.

Opartiskhet

- Vår yrkesmässiga rådgivning, våra synpunkter och våra beslut är opartiska.
- Vi erbjuder eller godtar inte ersättningar av något slag som synbart eller faktiskt försöker göra följande:
 - a) påverka urvalsprocessen eller konsulternas ersättning och/eller deras kunder, eller
 - b) försöker påverka konsultens opartiska bedömning.
- Vi samarbetar uteslutande med legitimt utformade undersökningsorgan som granskar utformningen av avtal, tjänster eller anläggning.

Skatt

- Vi uppfyller skattelagstiftningen i samtliga länder där vi har verksamhet. Vi deltar inte i aggressiv skatteplanering och använder oss inte av internprissättning som ett sätt att undvika skattebetalning i något land.
-

VÅR METOD

På Ramböll arbetar vi med hänsyn till principerna genom att tillämpa processer som överensstämmer med FN:s vägledande principer om företag och mänskliga rättigheter samt FIDIC³:s riktlinjer för integritetshantering.

Processen för ansvarsfullt företagsbeteende hjälper dig att uppmärksamma saker som du behöver tänka på för att bidra till att upprätthålla Rambölls engagemang enligt internationellt erkända principer om mänskliga rättigheter, miljö och antikorrupktion.

PRINCIPER

Rambölls processer för att hantera möjliga och faktiska risker och att uppmärksamma principer för mänskliga rättigheter, miljö och antikorrupktion integreras vidare i våra Group Policies och förfaranden.

HUR SKA DU AGERA?

Du förväntas vara medveten om vårt engagemang och ansvar, vilket omfattar tillämpning av processer som överensstämmer med internationella principer och riktlinjer.

Du förväntas medverka i tillämpningen av processerna hos Ramböll på följande sätt:

- Genom att proaktivt förmedla Rambölls globala engagemang¹ till affärspartners och andra intressenter där så är lämpligt.
- Genom att meddela möjliga eller faktiska risker för de mänskliga rättigheterna, miljön och antikorruptionen som orsakats av Ramböll eller som Ramböll bidragit till samt negativ inverkan som kan vara direkt kopplad till våra tjänster och lösningar genom våra affärspartners.
- Genom att använda Rambölls inflytande för att påverka affärsrelationen och för att hantera den möjliga eller faktiska risken.

Du ska meddela eventuella problem eller funderingar till ledningen för att få vägledning och råd.

VÅR METOD - PROCESSER

Globalt engagemang

- Våra företagsprinciper och förfaranden överensstämmer med vårt globala engagemang.
- Vårt globala engagemang införlivas i våra huvudstrategier och verksamheter.
- Vi deltar i utbildning inom globalt engagemang.
- Vi förmedlar vårt globala engagemang i företaget och utåt samt direkt till följande:
 - Våra samarbetspartners som vi har avtal med, det vill säga kunder.
 - Affärspartners med direkt koppling till våra projekt, det vill säga konsortiumpartners.
 - Berörda aktörer där vi har identifierat möjliga eller faktiska risker.

Hantering av risker och möjligheter

- Vi använder oss av regelbunden hantering av risker och möjligheter som överensstämmer med vår riskprofil, bransch, storlek och den geografiska omfattningen som integreras i vår verksamhet.
 - Vi genomför alltid en noggrann undersökning av risker och möjligheter när vi påbörjar arbete på nya marknader, med nya tjänster eller vid förvärv av nya verksamheter.
 - Processen för hantering av risker och möjligheter består av följande fyra delar:
 - Identifiering - vi bedömer och identifierar möjlig eller faktisk negativ inverkan och möjligheter i relation till våra tjänster, lösningar och verksamheter.
 - Förebyggande och jämkning - vi integrerar resultaten från bedömningen med relevanta funktioner och processer för att vidta lämpliga åtgärder.
 - Verifiering - vi analyserar effektiviteten av de åtgärder som vidtagits.
 - Bokföring - vi rapporterar och förmedlar hur vi hanterar negativa händelser och möjligheter.
-

Företagsrelationer

- Vi uppmuntrar våra kunder, leverantörer och affärspartners att engagera sig på samma sätt som oss genom att respektera och stödja en hållbar utveckling.
 - Vi förväntar oss att vårt globala engagemang ska uppskattas av de företag som vi samarbetar med (till exempel agenter) inklusive konsortium och samarbetspartners inom gemensamma projekt och verksamheter.
 - Vi förväntar oss att alla leverantörer, underkonsulter och konsortiumpartners i de gemensamma projekten uppfyller standarderna för affärsmässigt beteende som fastställs i Rambölls leverantörsdeklaration.
 - Vi ska försöka att använda vår ställning som företag för att påverka och uppmuntra affärsrelationer att visa respekt för mänskliga rättigheter, miljö och antikorruption.
 - Vi ska öka vårt inflytande inom flera områden för att nå förändring i affärsrelationer som orsakar eller som bidrar till negativ inverkan. I de fall där en negativ inverkan fortsätter ska vi överväga att avbryta samarbetet.
-

WHISTLEBLOWER

Ett viktigt verktyg för att bibehålla Rambölls engagemang för ansvarsfullt agerande är whistleblower-funktionen, som är en direkt och anonym länk till en extern och oberoende utredare.

Vi uppmanar dig att ta upp oegentligheter med berörda personer men som en sista utväg, om andra kommunikationsvägar inte fungerar eller om du känner dig obekvämt med situationen, kan du använda whistleblower-funktionen för att rapportera eventuella olagliga handlingar, avtalsbrott eller brott mot uppförandekoden.

En länk till whistleblower-funktionen finns på intranätets startsida.

INTERNATIONELLA PRINCIPER OCH REGELEFTERLEVNAD

Riktlinjerna i den här uppförandekoden omfattar krav på Ramböll och dess medarbetare. Kraven har sin grund i internationella principer som följer FN:s initiativ Global Compact med hänsyn till det Internationella regelverket för mänskliga rättigheter, den internationella arbetsorganisationens deklaration om grundläggande principer och rättigheter på arbetet, Rio-deklarationen om miljö och utveckling samt Förenta nationernas konvention mot korruption. Principerna överförs till åtgärder inom hanteringssystemet som beskrivs inom FN:s vägledande principer om företag och mänskliga rättigheter samt FIDIC:s riktlinjer för integritetshantering. Dessutom grundas koden på OECD:s riktlinjer för multinationella företag, 2011 års utgåva.

Utöver att uppfylla kraven i uppförandekoden ska varje medarbetare bidra till att Ramböll uppfyller de nationella bestämmelserna i det land som vi bedriver verksamhet. Om det finns skillnader mellan bestämmelserna i koden och de nationella bestämmelserna ska medarbetarna följa koden i den utsträckning som det är möjligt att samtidigt följa lagstiftningen. Om en medarbetare upptäcker att bestämmelserna i koden inte överensstämmer med de nationella bestämmelserna ska de informera bolagsjuristerna för att komma fram till ett beslut som överensstämmer med de internationella principerna som anges ovan.

ANMÄRKNINGAR

- 1 Det globala engagemanget beskrivs på Rambölls intranät: How to act.
- 2 Inklusive arbetstagares rättigheter.
- 3 International Federation of Consulting Engineers.
- 4 <http://www.ohchr.org/en/professionalinterest/pages/ccpr.aspx> <http://www.ohchr.org/EN/ProfessionalInterest/Pages/CESCR.aspx> <http://www.ohchr.org/en/professionalinterest/pages/ccpr.aspx> <http://www.ohchr.org/EN/ProfessionalInterest/Pages/CESCR.aspx>

RAMBOLL